Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (dziesiąta izba)

z dnia 12 marca 2021 r.*

Polityka gospodarcza i pieniężna – Nadzór ostrożnościowy nad instytucjami kredytowymi – Postępowanie upadłościowe – Odmowa uwzględnienia przez EBC wniosku zarządu instytucji kredytowej o wydanie zarządcy sądowemu tej instytucji polecenia udzielenia umocowanemu przez ten zarząd adwokatowi dostępu do pomieszczeń, informacji, personelu oraz zasobów owej instytucji – Właściwość organu wydającego akt – Skarga prawnie oczywiście bezzasadna

W sprawie T-50/20

PNB Banka AS, z siedzibą w Rydze (Łotwa), którą reprezentuje adwokat O. Behrends,

strona skarżąca,

przeciwko

Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC), który reprezentują C. Hernández Saseta, F. Bonnard i V. Hümpfner, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności decyzji EBC z dnia 19 listopada 2019 r., w której EBC odmówił nakazania zarządcy sądowemu skarżącej udzielenia umocowanemu przez zarząd skarżącej adwokatowi dostępu do jej pomieszczeń, posiadanych przez nią informacji, jej personelu oraz jej zasobów,

SĄD (dziesiąta izba),

w składzie: A. Kornezov, prezes, K. Kowalik-Bańczyk i G. Hesse (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

Postanowienie [1]

[…]

* Język postępowania: angielski.

1 Poniżej zostały odtworzone jedynie te punkty postanowienia, których publikację Sąd uznał za wskazaną.

Co do prawa

[…]

W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności

25 Skarżąca sprzeciwia się odmowie wydania przez EBC zarządcy sądowemu żądanego polecenia. Dostęp do pomieszczeń, informacji, personelu i zasobów skarżącej jest niezbędny, aby umożliwić jej zarządowi wypełnianie roli przedstawiciela skarżącej zgodnie z wyrokiem z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923). Twierdzi ona, że zarząd nie jest w stanie skutecznie jej reprezentować, jeżeli umocowanemu przez ów zarząd adwokatowi odmawia się dostępu do posiadanych przez nią informacji i akt, jak również do jej zasobów, a w szczególności zasobów finansowych, które umożliwiłyby pokrycie kosztów zewnętrznej reprezentacji prawnej.

26 W uzasadnieniu skargi skarżąca podnosi pięć zarzutów. Zarzut pierwszy dotyczy błędu, jaki EBC miał popełnić ze względu na to, że uznał się za niewłaściwy do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia. Zarzut drugi dotyczy naruszenia prawa skarżącej do skutecznego środka prawnego. W zarzucie trzecim skarżąca podnosi, że naruszono jej prawo do bycia wysłuchaną. Zarzut czwarty dotyczy naruszenia prawa do odpowiedniego uzasadnienia. W zarzucie piątym skarżąca podnosi, że EBC naruszył zasadę nemo auditur propriam turpitudinem allegans.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego błędu, jaki EBC miał popełnić ze względu na to, że uznał się za niewłaściwy do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia

27 Skarżąca podnosi w ramach zarzutu pierwszego, że EBC – jako organ sprawujący nad skarżącą bezpośredni nadzór od chwili uznania jej za „istotną instytucję kredytową” – jest właściwy do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia, w szczególności na podstawie prawa łotewskiego, a zwłaszcza art. 132^1 ust. 3 Kredītiestāžu likums (ustawy o instytucjach kredytowych) z dnia 5 października 1995 r. (*Latvijas Vēstnesis*, 1995 r., nr 163), który stanowi:

„Zgodnie z kompetencją przewidzianą w niniejszej ustawie [KRFK (komisja ds. rynków finansowego i kapitałowego)] jest uprawniona do kontrolowania czynności zarządcy sądowego i ich zgodności z ograniczeniami określonymi w niniejszej ustawie. W tym celu pełnomocnik [KRFK] ma prawo do zapoznania się z wszelką dokumentacją instytucji kredytowej dotyczącą tej instytucji kredytowej, jak również do uzyskania od zarządcy sądowego wyjaśnień i wszelkich innych użytecznych informacji dotyczących postępowania upadłościowego instytucji kredytowej”.

28 EBC powinien zatem kontrolować czynności zarządcy sądowego w celu zapewnienia poszanowania odpowiedniego zarządzania wewnętrznego skarżącej. Jednym z ważnych zadań organu nadzoru jest zagwarantowanie, by zarząd był w stanie skutecznie wywiązywać się ze swoich obowiązków. Skarżąca podkreśla, że jej zarząd nie może wykonywać swoich obowiązków tak długo, jak długo nie ma on dostępu do pomieszczeń i zasobów tej instytucji kredytowej.

29 Skarżąca opiera się również na art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia nr 1024/2013 oraz na art. 67 i 74 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. 2013, L 176, s. 338), które to przepisy dotyczą wymogów odnoszących się do rozwiązań w zakresie zarządzania wewnętrznego instytucji kredytowej. Podkreśla ona, iż w szczególności z art. 67 ust. 1 i 2 dyrektywy 2013/36 wynika, że jeżeli instytucja kredytowa nie wprowadziła rozwiązań w zakresie zarządzania wymaganych przez właściwe organy

zgodnie z przepisami krajowymi transponującymi art. 74 tej dyrektywy, organ nadzoru może wydać nakaz zobowiązujący odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania określonego postępowania oraz powstrzymania się od jego ponownego podejmowania.

30 Zdaniem skarżącej z przepisów tych wynika, że EBC, który wstąpił w miejsce KRFK, ma prawo wydać zarządcy sądowemu żądane polecenie, aby zagwarantować skuteczną reprezentację skarżącej do celów regulacyjnych. W niniejszym przypadku EBC sam uniemożliwia przestrzeganie w ramach organizacyjnych skarżącej zasad nadzoru, które powinien kontrolować.

31 Ponadto EBC miał przyznać, że zarząd skarżącej zachował status jej przedstawiciela. EBC umożliwił bowiem umocowanemu przez zarząd skarżącej adwokatowi przedstawienie uwag w przedmiocie projektu decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności udzielonego skarżącej.

32 EBC w ramach podniesionego zarzutu niedopuszczalności kwestionuje te argumenty.

33 Przede wszystkim należy stwierdzić, że decyzją z dnia 17 lutego 2020 r. EBC cofnął zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej udzielone skarżącej. Od tego dnia nie jest ona już co do zasady podlegającą nadzorowi ostrożnościowemu EBC instytucją kredytową w rozumieniu rozporządzenia nr 1024/2013. W związku z tym powstaje pytanie, czy skarżąca może w swojej obecnej sytuacji nadal skutecznie powoływać się na obowiązki EBC wynikające z jego kompetencji w zakresie nadzoru ostrożnościowego. Bezsporne jest natomiast to, że w chwili odmowy wydania przez EBC zarządcy sądowemu żądanego polecenia, a mianowicie w dniu 19 listopada 2019 r., skarżąca była instytucją kredytową. Należy zatem zbadać, czy skarżąca ma podstawy do twierdzenia, że EBC był wówczas właściwy do uwzględnienia jej wniosku.

34 Na wstępie należy zaznaczyć, że skarżąca opiera ten zarzut zasadniczo na art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia nr 1024/2013, na art. 67 i 74 dyrektywy 2013/36 oraz na art. 132^1 ust. 3 ustawy o instytucjach kredytowych. Zdaniem skarżącej przepisy te przyznają bowiem EBC uprawnienie do wydania żądanego polecenia.

35 W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 1024/2013 EBC stosuje w ramach powierzonych mu zadań nadzoru ostrożnościowego takich jak zadanie przewidziane w art. 4 ust. 1 lit. e) tego rozporządzenia wszystkie stosowne przepisy prawa Unii Europejskiej, a w przypadku gdy prawo to tworzą dyrektywy – prawo krajowe transponujące te dyrektywy.

– W przedmiocie rozporządzenia nr 1024/2013

36 Artykuł 1 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1024/2013 przewiduje, że rozporządzenie to „powierza EBC szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi, aby przyczynić się do bezpieczeństwa i dobrej kondycji instytucji kredytowych oraz stabilności systemu finansowego w ramach Unii i każdego państwa członkowskiego, w pełni i z należytą starannością uwzględniając jedność i integralność rynku wewnętrznego w oparciu o równe traktowanie instytucji kredytowych w celu zapobieżenia arbitrażowi regulacyjnemu”.

37 Artykuł 1 akapit piąty wspomnianego rozporządzenia przewiduje, że rozporządzenie to „pozostaje bez uszczerbku dla obowiązków i powiązanych uprawnień właściwych organów uczestniczących państw członkowskich w zakresie realizacji zadań nadzorczych, których nie powierzono EBC na mocy [tego] rozporządzenia”.

38 Stosownie do art. 4 ust. 1 lit. e) owego rozporządzenia „zgodnie z ust. 3 [tego] artykułu […] EBC posiada wyłączną kompetencję w zakresie wykonywania, do celów nadzoru ostrożnościowego, następujących zadań w odniesieniu do wszystkich instytucji kredytowych mających siedzibę w uczestniczących państwach członkowskich: […] zapewnianie zgodności z aktami, o których mowa

w art. 4 ust. 3 akapit pierwszy, nakładającymi na instytucje kredytowe wymogi posiadania solidnych zasad zarządzania, w tym wymogów dotyczących kompetencji i reputacji odnoszących się do osób odpowiadających za zarządzanie instytucjami kredytowymi, procedur zarządzania ryzykiem, mechanizmów kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń i praktyk w tym zakresie oraz skutecznych wewnętrznych procesów oceny adekwatności kapitałowej, w tym modeli wewnętrznych ratingów (IRB)".

39 Po pierwsze, brzmienie tego przepisu wyznacza w ten sposób zakres sprawowanego przez EBC nadzoru ostrożnościowego, który nie obejmuje uprawnienia tej instytucji do wydawania zarządcy sądowemu wyznaczonemu zgodnie z prawem krajowym w ramach postępowania upadłościowego wszczętego wobec instytucji takiej jak skarżąca niemających związku ze wspomnianym nadzorem poleceń – takich jak polecenie, którego wydania zażądała skarżąca – udzielenia adwokatowi zarządu takiej instytucji dostępu do jej pomieszczeń, informacji, personelu oraz zasobów.

40 Sama okoliczność, że EBC jest jedyną instytucją odpowiedzialną za wykonywanie zadań wymienionych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1024/2013 w odniesieniu do „wszystkich instytucji kredytowych", w żadnym razie nie oznacza – wbrew temu, co twierdzi skarżąca – że posiada on w odniesieniu do tzw. istotnych instytucji kredytowych, a zatem instytucji kredytowych znajdujących się pod jego bezpośrednim nadzorem, takich jak skarżąca, kompetencję o zakresie szerszym niż ta przewidziana w art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia nr 1024/2013.

41 Prawdą jest, że art. 4 rozporządzenia nr 1024/2013, zatytułowany „Zadania powierzone EBC", w swym ust. 1 przewiduje – o czym już wspomniano – że w ramach art. 6 tego rozporządzenia EBC posiada „wyłączną kompetencję" w zakresie wykonywania do celów nadzoru ostrożnościowego wymienionych w tym art. 4 ust. 1 zadań w odniesieniu do „wszystkich" instytucji kredytowych. Z brzmienia art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1024/2013 wynika zatem, że EBC dysponuje wyłączną kompetencją w zakresie wykonywania wymienionych w tym przepisie zadań w odniesieniu do wszystkich tych instytucji, a zatem zarówno w odniesieniu do „instytucji istotnych", jak i „instytucji mniej istotnych" (zob. podobnie wyrok z dnia 8 maja 2019 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, C-450/17 P, EU:C:2019:372, pkt 37, 38).

42 Jednakże w kontekście art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1024/2013 w związku z art. 6 ust. 4–6 tego rozporządzenia różnica między tymi dwiema kategoriami instytucji kredytowych ma znaczenie nie w odniesieniu do zakresu kompetencji EBC w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego, lecz wyłącznie pod względem rozdziału zadań pomiędzy EBC a krajowymi organami nadzoru w zakresie, w jakim organy te wspierają EBC w wykonywaniu zadań powierzonych mu na mocy wspomnianego rozporządzenia poprzez zdecentralizowane wykonywanie niektórych z tych zadań w odniesieniu do mniej istotnych instytucji kredytowych w rozumieniu art. 6 ust. 4 akapit pierwszy tego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 8 maja 2019 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, C-450/17 P, EU:C:2019:372, pkt 41).

43 Prawdą jest bowiem, że na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1024/2013 EBC wykonuje swoje zadania w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego, w którego skład wchodzą EBC i właściwe organy krajowe, oraz odpowiada za skuteczne i spójne funkcjonowanie tego mechanizmu (wyrok z dnia 8 maja 2019 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, C-450/17 P, EU:C:2019:372, pkt 39).

44 To w tym kontekście, zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia nr 1024/2013, właściwe organy krajowe wykonują zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. b), d)–g) i i) tego rozporządzenia, oraz są odpowiedzialne za te zadania, jak również za przyjmowanie wszelkich stosownych decyzji nadzorczych w odniesieniu do instytucji kredytowych, o których mowa w owym art. 6 ust. 4 akapit pierwszy, czyli instytucji, które zgodnie z kryteriami wskazanymi w tym ostatnim przepisie są „mniej istotne" (wyrok z dnia 8 maja 2019 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, C-450/17 P, EU:C:2019:372,

pkt 40). Stwierdzenia tego nie można jednak odnieść do tzw. istotnych instytucji kredytowych, takich jak skarżąca, w odniesieniu do których EBC sam bezpośrednio wykonuje wszystkie stosowne zadania nadzorcze na podstawie art. 6 ust. 5 lit. b) rozporządzenia nr 1024/2013.

45 Niemniej stosowne przepisy rozporządzenia nr 1024/2013 nie wskazują na to, by zadania nadzorcze powierzone EBC w odniesieniu do „istotnych" instytucji kredytowych obejmowały uprawnienie do wydawania zarządcy sądowemu poleceń niemających związku z owymi zadaniami, takich jak polecenie, którego wydania zażądała skarżąca, jak stwierdzono w pkt 39 powyżej. Oczywiste jest również to, że brzmienie tych przepisów nie zawiera żadnej wskazówki co do istnienia takiego uprawnienia. Argument skarżącej w tym względzie należy zatem oddalić.

46 Po drugie, co się tyczy celu rozporządzenia nr 1024/2013 oraz jego art. 4 ust. 1 lit. e), należy przede wszystkim zauważyć, że art. 127 ust. 6 TFUE, będący podstawą prawną przyjęcia rozporządzenia nr 1024/2013, stanowi, iż Rada Unii Europejskiej może powierzyć EBC szczególne zadania dotyczące polityk w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych (wyrok z dnia 2 października 2019 r., Crédit mutuel Arkéa/EBC, C-152/18 P i C-153/18 P, EU:C:2019:810, pkt 52).

47 Należy również zauważyć, że art. 127 TFUE jest zawarty w rozdziale 2, zatytułowanym „Polityka pieniężna", tytułu VIII części trzeciej traktatu FUE i określa cele i podstawowe zadania Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) i EBC (wyrok z dnia 2 października 2019 r., Crédit mutuel Arkéa/EBC, C-152/18 P i C-153/18 P, EU:C:2019:810, pkt 54).

48 Sprawowanie nad bankami zadań nadzoru ostrożnościowego, o których mowa w art. 127 ust. 6 TFUE, służy ochronie bezpieczeństwa i dobrej kondycji instytucji kredytowych, w szczególności dużych instytucji kredytowych i grup bankowych, aby przyczynić się do zapewnienia stabilności systemu finansowego Unii jako całości (wyrok z dnia 2 października 2019 r., Crédit mutuel Arkéa/EBC, C-152/18 P i C-153/18 P, EU:C:2019:810, pkt 55).

49 Ponadto dążenie do realizacji tych celów zostało wyraźnie wyrażone w motywach 16, 26, 30 i 65 rozporządzenia nr 1024/2013 oraz w art. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia (wyrok z dnia 2 października 2019 r., Crédit mutuel Arkéa/EBC, C-152/18 P i C-153/18 P, EU:C:2019:810, pkt 56).

50 Wynika stąd, że celem sprawowanego przez EBC nadzoru ostrożnościowego, którego dotyczy rozporządzenie nr 1024/2013, a w szczególności jego art. 4 ust. 1, jest ograniczanie konkretnego ryzyka związanego ze stabilnością gospodarczą i finansową w strefie euro, zwłaszcza poprzez niedopuszczanie do upadłości instytucji kredytowych. Kompetencja EBC w zakresie wykonywania powierzonych mu zadań nadzorczych jest niezbędna do wykrywania ryzyka zagrażającego rentowności banków i nakładania na nie obowiązku podjęcia koniecznych działań.

51 Tymczasem w niniejszym przypadku wobec skarżącej toczy się zarządzane przez zarządcę sądowego postępowanie upadłościowe zgodnie z prawem łotewskim, a żądane polecenie, którego celem jest jedynie udzielenie adwokatowi zarządu skarżącej dostępu do jej pomieszczeń, informacji, personelu i zasobów, nie może przyczynić się do zarządzania ryzykiem, które rozporządzenie nr 1024/2013 ma ograniczać. Żądane polecenie nie ma bowiem wpływu ani na rentowność odnośnej instytucji kredytowej, ani na stabilność gospodarczą czy finansową.

52 W związku z tym oczywiste jest, że ani brzmienie stosownych przepisów rozporządzenia nr 1024/2013, ani ich cel, odzwierciedlony w szczególności w podstawie prawnej wspomnianego rozporządzenia znajdującej się w traktacie FUE, ani ich kontekst nie pozwalają uznać, że rozpoznanie wniosku zarządu skarżącej o wydanie przez EBC zarządcy sądowemu żądanego polecenia wchodził w zakres kompetencji EBC.

– ***W przedmiocie dyrektywy 2013/36***

53 Zgodnie z art. 74 ust. 1 dyrektywy 2013/36 „[i]nstytucje posiadają solidne zasady zarządzania obejmujące jasną strukturę organizacyjną z dobrze określonymi, przejrzystymi i spójnymi zakresami odpowiedzialności, skuteczne procedury służące identyfikacji ryzyka, na które instytucje są lub mogą być narażone, zarządzaniu tym ryzykiem, jego monitorowaniu i zgłaszaniu oraz odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej obejmujące należyte procedury administracyjne i księgowe oraz polityki wynagrodzeń i praktyki w tym zakresie, które są zgodne z zasadami należytego i skutecznego zarządzania ryzykiem i sprzyjają takiemu zarządzaniu ryzykiem”.

54 Stosownie do art. 67 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2013/36 artykuł ten ma zastosowanie w szczególności w przypadku, gdy „instytucja nie posiada rozwiązań w zakresie zarządzania wymaganych przez właściwe organy zgodnie z przepisami prawa krajowego transponującymi art. 74 [wspomnianej dyrektywy]”. Z art. 67 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy wynika, że „[p]aństwa członkowskie zapewniają, że [by] w przypadkach, o których mowa w ust. 1, istnieje [istniała] możliwość stosowania sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych, które obejmują co najmniej: […] nakaz zobowiązujący odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania określonego postępowania oraz powstrzymania się od jego ponownego podejmowania”.

55 Jeśli chodzi o zarządzanie instytucjami kredytowymi, cele dyrektywy 2013/36 jasno wynikają z jej uzasadnienia, a w szczególności z motywów 53 i 54 (wyrok z dnia 24 kwietnia 2018 r., Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence i in./EBC, od T-133/16 do T-136/16, EU:T:2018:219, pkt 73).

56 W motywie 53 dyrektywy 2013/36 podkreślono, że „[s]łabości systemu ładu korporacyjnego w pewnej liczbie instytucji przyczyniły się w sektorze bankowym do podejmowania nadmiernego ryzyka bez zachowania należytej ostrożności, co doprowadziło do upadku poszczególnych instytucji oraz problemów systemowych w państwach członkowskich oraz na świecie […]” (wyrok z dnia 24 kwietnia 2018 r., Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence i in./EBC, od T-133/16 do T-136/16, EU:T:2018:219, pkt 74).

57 W tym względzie prawodawca w tym samym motywie wskazał, że „[w] niektórych przypadkach brak skutecznych mechanizmów kontroli i brak faktycznej równowagi w instytucjach doprowadził do braku skutecznego dozoru nad decyzjami w zakresie zarządzania, przyczyniając się do nasilenia krótkoterminowych i nadmiernie ryzykownych strategii w zakresie zarządzania” (zob. podobnie wyrok z dnia 24 kwietnia 2018 r., Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence i in./EBC, od T-133/16 do T-136/16, EU:T:2018:219, pkt 74).

58 Należy zauważyć, że cele art. 74 ust. 1 dyrektywy 2013/36 są podobne do celów rozporządzenia nr 1024/2013. I tak, chociaż EBC jest organem właściwym w zakresie kontroli przestrzegania tego przepisu względem skarżącej, przepis ten również nie przyznaje EBC kompetencji do przyjmowania środków wiążących się z wydawaniem poleceń, takich jak żądane polecenie, w związku z czym przedmiot wniosku skarżącej o nakazanie przez EBC zarządcy sądowemu podjęcia czynności stosownie do żądanego polecenia w sposób oczywisty wykracza poza zakres kompetencji EBC. W rzeczywistości bowiem jedynym celem wniosku zarządu skarżącej jest umożliwienie owemu zarządowi dysponowania środkami finansowymi skarżącej pozwalającymi na wypłacenie wynagrodzenia jego adwokatowi oraz uzyskania dostępu do dokumentów i informacji, które mają pozwolić wspomnianemu zarządowi na wykonywanie jego prawa do bycia wysłuchanym i prawa do skutecznego środka prawnego. Wniosek ten nie ma zatem związku z przedmiotem art. 74 dyrektywy 2013/36, który dotyczy zarządzania daną instytucją kredytową oraz ustanowienia należytego i skutecznego zarządzania ryzykiem w ramach tej instytucji.

59 Przepisy art. 67 ust. 1 lit. d) i ust. 2 lit. b) dyrektywy 2013/36 nie mogą podważyć powyższych rozważań. Z przepisów tych wynika bowiem w szczególności, że w sytuacji gdy instytucja nie wprowadziła rozwiązań w zakresie zarządzania wymaganych przez właściwe organy zgodnie z przepisami krajowymi transponującymi art. 74 tej dyrektywy, organ nadzoru może, między innymi, wydać nakaz zobowiązujący odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania określonego postępowania oraz powstrzymania się od jego ponownego podejmowania.

60 W tych okolicznościach nie można uznać, że żądane polecenie jest objęte przewidzianym przez te przepisy nadzorem ostrożnościowym, którego celem jest w szczególności ograniczenie podejmowania przez daną instytucję kredytową nadmiernego ryzyka.

– ***W przedmiocie łotewskiej ustawy o instytucjach kredytowych***

61 Zdaniem skarżącej EBC, który sprawuje nad nią bezpośredni nadzór od chwili zakwalifikowania jej jako podmiotu istotnego, przysługują w niniejszym przypadku takie same kompetencje jak te powierzone KRFK na mocy art. 132[1] ust. 3 ustawy o instytucjach kredytowych, który stanowi, co następuje:

„Zgodnie z kompetencją przewidzianą w niniejszej ustawie [KRFK] jest uprawniona do kontrolowania czynności zarządcy sądowego i ich zgodności z ograniczeniami określonymi w niniejszej ustawie. W tym celu pełnomocnik [KRFK] ma prawo do zapoznania się z wszelką dokumentacją instytucji kredytowej dotyczącą tej instytucji kredytowej, jak również do uzyskania od zarządcy sądowego wyjaśnień i wszelkich innych użytecznych informacji dotyczących postępowania upadłościowego instytucji kredytowej”.

62 Jak zauważono w istocie w pkt 35 powyżej, z art. 4 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1024/2013 wynika, co następuje:

„Do celu wykonywania zadań powierzonych mu na mocy niniejszego rozporządzenia i z myślą o zapewnieniu wysokich standardów nadzoru EBC stosuje całe stosowne unijne prawo, a w przypadku gdy takie unijne prawo tworzą dyrektywy – krajowe ustawodawstwo transponujące te dyrektywy. W przypadku gdy stosowne prawo unijne tworzą rozporządzenia oraz gdy obecnie rozporządzenia te wyraźnie dają państwom członkowskim opcje wyboru, EBC stosuje również ustawodawstwo krajowe dotyczące wykonywania tych opcji”.

63 Należy zauważyć, że ustawa o instytucjach kredytowych jest jednym z łotewskich aktów prawnych mających na celu transpozycję dyrektywy 2013/36.

64 Otóż z art. 132[1] ust. 3 ustawy o instytucjach kredytowych w związku ze stosownymi przepisami rozporządzenia nr 1024/2013 i dyrektywy 2013/36 nie wynika, by EBC był właściwy do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia. Postępowania upadłościowe należą bowiem do kompetencji organów krajowych, w szczególności w braku przepisów przyznających taką kompetencję EBC.

65 Ponadto twierdzenie skarżącej, zgodnie z którym jej zarząd nie jest w stanie wykonywać swoich obowiązków z powodu odmówienia przez zarządcę sądowego przywrócenia dostępu do jej pomieszczeń i zasobów, nie może podważyć powyższych rozważań ze względu na, po pierwsze, brak kompetencji EBC w tym zakresie, oraz po drugie, charakter i cel toczącego się wobec skarżącej postępowania upadłościowego. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 pkt 47 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/UE oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012 (Dz.U. 2014, L 173, s. 190) „standardowe postępowanie

upadłościowe" oznacza „zbiorowe postępowanie upadłościowe, które obejmuje częściowe lub całkowite rozdysponowanie majątku dłużnika oraz powołanie likwidatora lub zarządcy, zwykle mające zastosowanie do instytucji zgodnie z prawem krajowym i specyficzne dla tych instytucji lub mające zastosowanie zasadniczo do każdej osoby fizycznej lub prawnej".

66 W związku z tym oczywiste jest, że ani rozporządzenie nr 1024/2013, ani dyrektywa 2013/36, ani prawo krajowe nie przyznają EBC kompetencji do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia.

– W przedmiocie wyroku z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P)

67 W odniesieniu do argumentu skarżącej, zgodnie z którym EBC nie uwzględnił obowiązków wynikających z wyroku z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923), należy zauważyć, że wyrok ten dotyczy ochrony sądowej osoby prawnej Trasta Komercbanka, będącej instytucją kredytową, w szczególnych okolicznościach, a mianowicie w kontekście odwołania przez wyznaczonego likwidatora pełnomocnictwa udzielonego adwokatowi umocowanemu przez zarząd tej instytucji do wniesienia skargi do sądu Unii na dotyczącą tego banku decyzję o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności. Ze wspomnianego wyroku wynika w istocie, że w świetle prawa do skutecznej ochrony sądowej zapisanego w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą") sąd Unii nie mógł w tych okolicznościach uwzględnić odwołania pełnomocnictwa udzielonego wspomnianemu adwokatowi oraz że w związku z tym należało orzec w przedmiocie skargi.

68 W tym względzie Trybunał przypomniał w pkt 55 wyroku z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P et C-669/17 P, EU:C:2019:923), że zasada skutecznej ochrony sądowej praw przysługujących jednostkom na podstawie prawa Unii, do której odnosi się również art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, stanowi ogólną zasadę prawa Unii, wynikającą ze wspólnych tradycji konstytucyjnych państw członkowskich. Zasada ta została zapisana w art. 6 i 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. Jest ona obecnie potwierdzona w art. 47 karty.

69 Ponadto Trybunał zauważył, że skuteczną ochronę sądową osoby prawnej takiej jak Trasta Komercbanka, której zezwolenie na prowadzenie działalności zostało cofnięte decyzją instytucji Unii, takiej jak EBC, przyjętą na podstawie aktu Unii, takiego jak rozporządzenie nr 1024/2013, zapewnia przysługujące jej na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE prawo do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności tej decyzji do sądu Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in., C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923, pkt 56).

70 Otóż w niniejszym przypadku należy stwierdzić, że EBC dochował wymogów wynikających z wyroku z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923). Po pierwsze, po ogłoszeniu tego wyroku EBC przyznał, że zarząd skarżącej nadal reprezentuje ją do celów wniesienia skargi na decyzję o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności. Zamiast bowiem zwrócić się o przedstawienie uwag wyłącznie do zarządcy sądowego, EBC – stosując się do wspomnianego wyroku Trybunału – wezwał do przedstawienia uwag w przedmiocie projektu decyzji o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności udzielonego skarżącej również adwokata umocowanego przez jej zarząd. Po drugie, w piśmie, które zawierało także odmowę wydania przez EBC zarządcy sądowemu żądanego polecenia, EBC na wniosek umocowanego przez zarząd skarżącej adwokata zezwolił na przedłużenie terminu na przedstawienie przez niego uwag. Po trzecie, EBC oświadczył w tym piśmie, że umocowany przez zarząd skarżącej adwokat będzie miał dostęp do akt dotyczących nadzoru ostrożnościowego (supervisory file). Argument skarżącej, zgodnie z którym EBC, odmawiając wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia, nie uwzględnił skutków wyroku z dnia 5 listopada 2019 r., EBC i in./Trasta Komercbanka i in. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923), jest zatem oczywiście bezzasadny.

71 Niemniej, w każdym wypadku, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że to na organach krajowych państwa członkowskiego – w razie potrzeby – spoczywa obowiązek przyjęcia środków ogólnych lub szczególnych odpowiednich do zapewnienia na jego terytorium przestrzegania prawa Unii. Zachowując wybór środków, jakie mają być podjęte, organy te winny w szczególności dopilnować, by nadano pełną skuteczność uprawnieniom, jakie jednostki wywodzą z prawa Unii, w tym prawu do skutecznej ochrony sądowej zapisanemu w art. 47 karty (zob. podobnie wyrok z dnia 21 czerwca 2007 r., Jonkman i in., od C-231/06 do C-233/06, EU:C:2007:373, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

72 W tym względzie należy zauważyć, że brak kompetencji EBC do wydania zarządcy sądowemu żądanego polecenia nie pozbawia ipso facto zainteresowanych, takich jak skarżąca, skutecznej ochrony sądowej. Decyzje wydawane przez organy krajowe w ramach postępowania upadłościowego, takiego jak to toczące się wobec skarżącej, w odpowiedzi na ewentualny wniosek o udzielenie dostępu do dokumentów, pomieszczeń, personelu lub zasobów danej instytucji kredytowej podlegają bowiem co do zasady kontroli sądów krajowych, które mogą w razie potrzeby zwrócić się do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi na podstawie art. 267 TFUE, w przypadku gdyby napotkały one trudności w wykładni lub stosowaniu prawa Unii.

73 Wynika stąd, że EBC był oczywiście niewłaściwy do uwzględnienia wniosku zarządu skarżącej o wydanie żądanego polecenia.

[…]

Z powyższych względów

SĄD (dziesiąta izba)

postanawia, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Postępowanie w przedmiocie wniosku Republiki Łotewskiej o dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta zostaje umorzone.

3) PNB Banka AS pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Europejski Bank Centralny (EBC) z wyjątkiem kosztów związanych z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta.

4) PNB Banka, EBC i Republika Łotewska pokrywają własne koszty związane z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 12 marca 2021 r.

Sekretarz
E. Coulon

Prezes
A. Kornezov